

Nyttårsaften nærmer seg:

Bruk av legemidler for demping av akutt angst hos hund

Nyttårsaften nærmer seg. Igjen får smådyrpraktikere mange henvendelser fra hundeeiere som trenger råd om hva de skal gjøre med vettskremte kjæledyr på årets siste dag. Hvis tiltak som DAP-produkter, terapi-CDer, avstengte rom med høy musikk og bomullsdotter i ørene ikke fører frem, kan beroligende medikamentervære en løsning. Det finnes mange legemidler som skal virke angstdempende på hund, men ikke alle egner seg like godt til dette formålet. Her kommer en kort beskrivelse av noen av disse midlene, og hvorfor eller hvorfor ikke de bør brukes mot fyrverkeriangst.

Acepromazin

Acepromazin er et fentiazin som tidligere ble mye brukt i behandling av hund mot angst i forbindelse med reiser, tordenvær og fyrverkeri. Acepromazin virker sedativt, men gir også en økt sensitivitet for lyd. Dette, i kombinasjon med blokkering av evne til motorisk respons, gjør at hunden kan oppleve situasjonen som enda mer skremmende enn det den var i utgangspunktet. Dermed egner ikke acepromazin seg til bruk i situasjoner der målet er å dempe redsel for høye lyder (1).

Klomipramin

Klomipramin (Clomicalm vet®) er et trisyklisk antidepressivum og er det eneste legemiddelet som har markedsføringstillatelse i Norge for bruk til hunder med atferdsproblemer. Godkjent indikasjon er: Hjelpemiddel ved behandling av separasjonsrelaterte problemer som vises ved destruktiv atferd, bjeffing og/eller urenslighet (defekasjon eller urinering), og bare i kombinasjon med atferdsmodifiserende teknikker (2). Klomipramin må gjerne administreres i flere uker før ønsket effekt oppnås, og dermed egner dette legemiddelet seg bedre ved kroniske atferdsproblemer.

Alprazolam

Alprazolam er et benzodiazepinderivat som har vist seg å gi en god effekt mot panikkreaksjoner hos hund. Middelet har et bredt terapeutisk vindu. Hos rotter er LD50 på 330 mg/kg, men det er sett hjertestans ved 195 mg/kg. Tegn på overdosering er ulike grader av CNS-depresjon. Eventuell overdosering behandles med ventrikkeltømming og kull hvis det er nødvendig. Symptomatisk behandling er oftest tilstrekkelig. Effekten av alprazolam kan reverseres med flumazenil (antidot). Alprazolam er markedsført som Xanor® i Norge (humanpreparat). Anbefalt dosering for angstdemping hos hund er 0,01-0,1 mg/kg peroralt. Dosen kan gjentas etter behov, trolig så ofte som hver fjerde time. Ved stormfobier er anbefalt dosering til hund 0,02- 0,4 mg/kg peroralt hver fjerde time etter behov (3). Xanor® finnes i styrkene 0,5 mg, 1 mg og 2 mg, og tablettene har delestrek. Minste pakningsstørrelse for 0,5 mg tabletter er 30 stykker, mens de andre styrkene har en minste pakningsstørrelse på 20 tabletter (4). Med tanke på misbrukspotensial for mennesker bør alprazolam ikke forskrives til hundeeiere en ikke har et kundeforhold til. Det skal ikke forskrives større pakninger enn nødvendig. Alprazolam (og andre benzodiazepiner) er vanedannende også for hunder og bør ikke brukes over lengre perioder. I så fall må middelet seponeres gradvis, slik at abstinenssymptomer ikke oppstår.

Konklusjon

Alprazolam er det beroligende middelet som ser ut til å ha best dokumentert effekt mot akutt angst hos hund. Uansett hvilket legemiddel som foretrekkes brukt, er det viktig at hunden ikke er alene ved første gangs administrasjon. Det er også viktig å begynne terapien før raketstøyen begynner; for eksempel kan første dose gis kvelden 30. desember. Hunden bør selvsagt heller ikke etterlates alene på nyttårsaften.

Christine Grøndahl

Veterinær, Bærum

Marit Bangen

VETLIS

Nils E. Søli

Norges veterinærhøgskole

Referanser

1. Bowen J, Heath S. Behaviour problems in small animals: practical advice for the veterinary team. Philadelphia: Saunders, 2005.
2. Jansen BB, red. Felleskatalogen over farmasøytiske spesialpreparater markedsført i Norge til bruk i veterinærmedisinen 2008-09. 20. utg. Oslo: Fagbokforlaget, 2008.
3. Plumb DC. Plumb`s veterinary drug handbook. 6th ed. Iowa: Blackwell Publishing, 2008.
4. Jansen BB, red. Felleskatalogen over farmasøytiske spesialpreparater markedsført i Norge 2009. 51. utg. Oslo: Fagbokforlaget, 2009.